

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 50 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 800 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.- Popusti po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« selja mesečno v Jugoslaviji Din 12.- za tuzemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-36

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 2b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 25. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 19.351.

Mednarodna akcija za omiljenje grozot španske vojne:

Za zaščito nedolžnih otrok in žensk

Diplomatski zbor v Madridu in mednarodni Rdeči križ skušata ob podpori Anglije doseči omiljenje grozot in vsaj delno zaščito civilnega prebivalstva z določitvijo nevtralnih con, ki jih ne bi smeli bombardirati in obstreljevati

Bern, 20. novembra. br. Na predlog zveznega predsednika Motte je švicarska vlada sklenila, pozvati mednarodni Rdeči križ, naj takoj intervenira v Španiji in skuša doseči omiljenje državljanske vojne, zlasti v bojih za Madrid, kjer je padlo že na tisoče nedolžnih žrtev, zlasti žensk in otrok. Predvsem naj Rdeči križ zahteva, da se v Madridu določi nevtralna četrt, kamor bi se mogli zateči ženske in otroci ter izomci. V svoji izjavi omenila je švicarska vlada naglasila, da zasluži general Franco obsodbo vsega sveta. Še tudi ta predlog za najprimitivnejšo humanizacijo nečloveških borb odkloni.

London, 20. novembra. br. Stirje angleški poslanci in sicer en konzervativci in trije socialisti so danes odpravili v Madrid, da sodelujejo pri akciji za humanizacijo državljanske vojne v Španiji, predvsem za zaščito žensk in otrok. Prizadevali si bodo pridobiti generala Franca za to, da ustavi nadaljnje bombardiranje in popolno uničenje Madrida.

Pariz, 20. novembra. br. Madridski diplomatski zbor se je včeraj pod predsedstvom angleškega poslanika sestel k posvetovalni, na katerem je ugotovilo, da je državljanska vojna zavzela tako tragičen obseg, da se tako na eni kakor na drugi strani kršijo najosnovnejše določbe mednarodnega prava in

se zlasti čete generala Franca poslužujejo metod in sredstev, ki bi jejo v obraz vsakemu človeškemu čutu. Zakoni človečnosti se nikjer ne spoštujejo. Diplomatski zbor je sklenil, predvsem odločen protest proti bombardiranju Madrida, ki ni vojaško utrjeno mesto in ki bi ga po mednarodnem pravu ne smeli obstreljevati s topovi in bombardirati z letal. Dosedanje bombardiranje s strani čet generala Franca je zahtevalo na tisoče nedolžnih žrtev, med civilnim prebivalstvom, zlasti pa med ženskami in otroki. Diplomatski zbor obžaluje, da temu svojemu protestu ne more dati večjega poudarka, kakor da ga objavi v tisku. Vsekakor pa bodo madridski zastopniki ponovno poskušali intervenirati pri generalu Francu, čeravno je njihovo prvo intervencijo zavrnil in v odgovor odredil 48-urno neprestano bombardiranje mesta.

Nevtralna cona v Madridu

Lizbona, 20. novembra. AA. (DNB). Iz Toleda poročajo, da je glavni štab nacionalističnih čet davi po radiu objavil razglas madridskemu prebivalstvu, katerim okrajem mesta bo prizanešeno in kam se civilno prebivalstvo lahko zateče, da bo varno pred bombami. Vsi drugi deli mesta bodo pa obstreljevani.

„Najpogumnejši čin“

Kako utemeljujejo Italijani priznanje vlade generala Franca

Rim, 20. novembra. br. Fašistični »Teve« piše, da predstavlja priznanje vlade generala Franca najpogumnejši čin in najuspešnejši korak za ohranitev evropskega mira. Vlada generala Franca je ne samo v vojaškem, marveč tudi v upravnem in gospodarskem pogledu popoln gospodar Španije. Priznanje nacionalistične španske vlade bo brez dvoma odstranilo poslednje goljufive trditve in domneve ter obrezašilo grožnje komunistov in anarhistov in jih prisililo k kapitulaciji. S tem bo španskemu narodu prihranjeno nadaljnje prelivanje krvi in še večja beda, v katero bi ga pahnila dolgotrajna državljanska vojna. To je največja želja, ki jo imajo prijatelji Španije in resnični čuvarki evropskega mira, ki se zavedajo, da so v Francovi vladi posobljena najvišja in najskrenejša stremiljenja španskega naroda.

Proslava v Salamanci

Vest o priznanju Francove vlade po Nemčiji in Italiji je bila najprej objavljena v stanu generala Franca v Salamanci. Vse mesto se je takoj odlo v zastave. Pred poslopjem nacionalne junte se je zbralo 20.000 ljudi, ki so prirejali voharne

ovacije generalu Francu ter manifestirali za Italijo in Nemčijo. General Franco je imel z balkona nagovor, v katerem je naglasil, da priznanje s strani dveh evropskih velisil najbolj potrjuje sijajne uspehe zadnjih dni ter da bo pokret za rešitev Španije izpod komunistične diktature kmalu končal s popolnim uspehom.

Italijanski tisk o novem položaju

Italijanski tisk piše s polnim odobravanjem o priznanju vlade generala Franca in pravi, da ni o narekoval samo zdrav razum, marveč tudi čast in ugled Italije. Uspehi, ki jih je dosegel general Franco, ki bo vsak čas postal tudi popoln gospodar Madrida, kjer se drže komunisti samo še v par hišnih blokih, jasno dokazujejo, da je ves španski narod na strani generala Franca in nacionalističnega režima. Pa ne samo to, razvoj dogodkov dokazuje, da je hotel v Španiji zavladati komunistična diktatura, ki se ji je narod uprl. Madridska vlada tudi nima več skrobo nobenih zastopnikov v inozemstvu in je zato naravno, da je italijanska vlada priznala režim, za katerim stoji ogromna večina španskega naroda.

Pred oboroženo intervencijo Italije in Nemčije?

Priznanje vlade generala Franca naj samo olajša skupno akcijo proti madridski vladi

Pariz, 20. novembra. br. »Echo de Paris« pa je prepričan, da pomeni priznanje vlade generala Franca s strani Italije in Nemčije samo uvod za neposredno intervencijo Italije in Nemčije proti madridski vladi v Španiji in za blokado Katalonije. List poroča, da se

v Londonu še zmerom nadejajo, da bodo v Rimu poslušali nasvete, ki jih je prinesel Grandi iz Londona. V Nemčiji pa se nacionalistični krogi trudijo, da bi pridobili Hitlerja za neposredno vojaško intervencijo proti Barceloni, čemur pa se upira samo še Neurath.

Madrid v plamenih in ruševinah

Nacionalistično mesto neprestano obstreljujejo — število žrtev vsako uro narašča

Sevilja, 20. novembra. AA. Havas: Sinoči ob 16. uri se je nadaljevalo bombardiranje Madrida. Škoda je velika. Nekateri deli mesta so popolnoma porušeni. Nobeno okno v Madridu ni več celo. Pod ruševinami je mnogo trupel. Mora jih biti že na tisoče. Prebivalstvo se skriva po kleteh. Poslopja španske Narodne banke, prometnega ministrstva in centralne banke so znatno poškodovane. Položaj v Madridu je obupen in so nacionalisti sedaj zasedli že vsa poslopja vseučiliške četrti. Napad milicijev je bil odbit.

Madrid, 20. novembra. AA. Havas: Vojno ministrstvo je davi objavilo: Sovražnik je zopet skušal vdreti v prestolico — celo vrsto naskokov, pa je bil povsod odbit. Včeraj so vladne čete prešle v protinapad.

Tenerifa, 20. novembra. AA. Havas: Tukajšnji radio objavlja, da so nacionalistični tromotorni bombardierji zopet bombardirali severno postajo in okolico negovskega mostu. Prometno ministrstvo gori. Vlada letala so vrgla nekaj bomb na letališče Quatros Vientos. Tam je štab generala Varelle. Škoda ni velika.

Ustavljene ruski parniki

Pariz, 20. novembra. g. Listi javljajo, da so vojne ladje španskih nacionalistov na višini La Coruna poleg pred dnevi ustavljenega parnika »Sojuz Botnikov«, ustavila še dva druga druska parnika in sicer »Petrovskaja« in »Pjatiletka«. Na parnikih niso našli niti orožja niti municije.

Parnik »Pjatiletka« je bil na potu v Batum, »Petrovskaja« pa je vozil nemški prenog v Rusijo. Parnika sta nato nadaljevala vožnjo. Poveljnika obeh ladij sta vložila formalni protest ter brezlično javila dogodek v Moskvo. Parnik »Sojuz Botnikov« le še dva ruga ruska parnika in sicer nik ladje v zaporu.

Francoski in belgijski prostovoljci

Pariz, 20. novembra. br. Danes je s posebnimi vlaki odplovalo iz Pariza v Španijo 3.000 prostovoljcev komunistične Rdeče pomoči, ki gredo na pomoč madridski posadki. Istosčasno je krenilo iz Belgije v Madrid 2.000 prostovoljcev. Na švedskem so delavske organizacije zbrale 135.000

švedskih kron za podporo madridski vladni.

Obsežna ruska pomoč

Pariz, 20. novembra. o. V Barcelono je prispelo, kakor poroča »Jours«, celo brodogradilni z ruskim vojaštvom, vojnim materijalom in drugim blagom. Izmed 11 ladij jih pripada nekaj tudi španski trgovinski mornarici. Do barcelonskega pristanišča so jih spremljale ruske podmornice, ki so sedaj prevzele tudi obrambo barcelonske luke.

Pomorska bitka

Lizbona, 20. novembra. AA. Tukajšnji radioklub objavlja, da je pri skalah Parajeza prišlo do pomorske bitke med nacionalističnimi in madridskimi vojnimi ladjami.

60.000 kg bomb na Madrid v pol ure

Strahovito bombardiranje toledskega okraja, ki je spremenjen v razvaline

Madrid, 20. novembra z. Včeraj popoldne je prišlo nad mestom do hude letalske bitke, pri kateri je sodelovalo na obeh straneh nad 60 letal. 20 bombnih letal generala Franca je napadlo mesto in vrglo na severni kolodvor, kraljevo palačo, vojno ministrstvo in na toledski okraj v pol uri nad 60.000 kg bomb. Silne eksplozije je bilo slišati 40 km daleč. Ves okraj mesta je izpremenjen v eno samo razvalino. Ves okraj je bil zavrt v gost oblak dima, v katerem se je nato silšalo samo še brnenje motorjev in medsebojno obstreljevanje s strojnimi. Tri vladna in pet Francovih letal je bilo sestreljenih.

To je bila doslej največja zračna bitka, a tudi najhujše bombardiranje, kar so jih doslej doživeli v Madridu.

Pred kapitulacijo

Poročevalec DNB poroča, da je madridski župan danes zahteval, naj se Madrid vda in izroči četam generala Franca, da se na ta način prepreči nadaljnje bombardiranje in nepotrebno prelivanje krvi, ter reši mesto pred popolnim porušenjem. Komunisti in anarhisti so se predlogu uprli in zagrozili, da bodo v tem primeru sami pogнали vse mesto v zrak.

Pred bombardiranjem Barcelone

Nevarnost mednarodnih zapletitajev zaradi ogrožanja tujih ladij

Pariz, 20. novembra. br. General Franco je s posebno noto obvestil francosko in angleško vlado, da bo nacionalistična milica prihodnje dni koncentrirana pred Barcelono ter da bo začela bombardirati mesto. Ker ne more prevzeti nobene odgovornosti za to, da pri bombardiranju ne bodo prizadete tudi tuje vojne ladje in prizadeti tuji državljani, prosi, naj se francoske in angleške vojne ladje pravčasno umaknejo.

To sporočilo je izšlo v londonskih in pariških vladnih krogih silno presenečenje, ker bi bilo tako postopanje generala Franca proti vsem mednarodnim običajem in proti nevtralnosti napram državam, ki nimajo s španskimi dogodki nobenega opravka. Med Parizom in Londonom se sedaj vrše posvetovalnja o skupni akciji, da zaščitijo interese svojih državljanov v Španiji. Ker kažejo dogodki v Madridu, da gredo nacionalistični krogi preko vseh mednarodnih in človeških zakonov, je francoska vlada naročila svojem konzulu v Barceloni, naj sam zapusti mesto in pozove tudi vse

francoske državljane, da se umaknejo na francoske ladje, ki čakajo v pristaniščih. Obenem bosta pred barcelonsko luko poslana ena križarka in en torpedni rušilec. Sliče korake bo storila tudi Anglija.

Nacionalistična mornarica se zbira sedaj v Cartageni. Odkoder bo začela svojo akcijo vzdolž vzhodne španske obale. Po informacijah, ki jih imajo londonski uradni krogi, poveljujejo španski križarki »Canarias«, ki se bori na strani generala Franca in ki se je zadnje čase mudila v gibraltarski ožini, nemški mornariški oficirji.

Lizbona, 20. novembra. o. Vlada v Burgosu je obvestila vse inozemske zastopnike da bodo nacionalistična letala zaradi neprestanega dovažanja vojnega materijala v Barcelono prišla bombardirati tudi barcelonsko luko. Nacionalistična junta opozarja vse tuje ladje, ki so v Barceloni, da obvestijo svoje družbe o tej njeni nameri. Vse one ladje, ki se bodo samo približale barcelonski luki, se bodo izpostavljale nevarnosti, da jih zadene kakšna bomba.

Tragična usoda dveh Slovencev

Iskajoč kruha v tujini sta bila ustreljena pri prekoračenju bolgarske meje

Caribrod, 20. novembra. t. Pred dnevi je »Jutro« poročalo o tragični usodi dveh Slovencev iz Kranja in okolice, in sicer Viktorja Kolca in Alojzija Prodana, ki sta bila v bližini bolgarske meje pri Vučjem Kamnu ubita. Kolčeva žena Neža se je sedaj obrnila na orožniško postajo v Caribrodu in prosila za podrobnejše informacije o nesrečni usodi svojega moža in njegovega to-

variša. V pismu pravi, da je šele iz »Jutra« zvedela, da je postal njen mož žrtev tragičnega incidenta. V njem pojasnjuje, da sta z možem živela doslej v zelo slabem gnojnem položaju in da se je zaradi tega Kolc odločil, da se s svojim tovarišem odpravi v Turčijo, da bi morda tam našel delo in zaslužek. Po vestih iz Kranja je bil pokojni poštenjak in delaven mož.

Kaj pravijo Nemci o Salengroju

Berlin, 20. novembra. AA. Listi se vadržujejo komentarjev ob smrti ministra Salengroja. V glavnem se omejujejo na omembo vesti iz Pariza o njegovi smrti. List »12-Uhr Blatt« pravi v življenjepisju pokojnega Salengroja, da je bil novembra 1915 pokojni minister interniran v Nemčiji v nemškem ujetniškem taborišču. List pravi dalje: Salengro se je akual na vse načine maščevali nad svojim sovražnikom. Na koncu je prišel v nočno tovarno streliva, toda Salengro ni maral delati. Vse njegovo prizadevanje je imelo namon pobutiti delavce te tovarne, da stopijo v stavko. Trikrat je prišel pred vojne sodišča, ki ga je obsodilo

na dve leti ječe. Pokojni Salengro je to kazen preostal v zaporu v Kotibussu. Pozneje so Salengroja kot bolnika zamenjali z nemškimi ujetniki.

»Kölnische Zeitung« pa pravi: Pokojni Salengro ni bil prijatelj nacionalno-socialistične Nemčije. Toda človeška pravica nas sili priznati, da je bila brez podlage obtožba zaradi dezertiranja.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE

Carib, 20. novembra. Beograd 10, Pariz 20.28, London 21.27, Newyork 435, Bruselj 78.65, Milan 22.925, Amsterdam 205.25, Berlin 176, Dunaj 77.50-81.20, Praga 15.40, Varšava 84.80, Budapešta 245.

Politični obzornik

Kaj pa to pomeni?

Fred mnogim leti so sestavljali učni načrt za srednje šole. Pri razpravi o tem načrtu je bil tudi iznesen predlog, da bi se v višjih razredih srednjih šol opustil pouk veronauka. Takrat so »Slovenec«, »Domoljub« in drugi pobožni listi kot besni zakričali, da hočejo brezbožniki pregnati veronauk iz šol, ker je njih namen izruvat iz sre mladine vero v Boga. Pričela se je ljuta kampanja proti neki zamisli, ki pa ni nikdar postala dejstvo. No, danes je vse tiho, ni slišati pritožb, dasi se po gotovih srednjih šolah že dlje časa ne poučuje veronauk. Kaj je temu vzrok, ne vemo, znano je nam samo, da in izvestnih zavodnih sploh nimajo veronauka ali samo po eno uro na teden. Ne verjamemo, da bi ne bilo dovolj katechetov na razpolago, verjetneje pa se nam zdi, da ni zanje rapoložljiv kreditov, morda zato ni pouka? Vsekakor bi bila dolžnost »Slovenca« in »Domoljuba«, da to doženeta. Ako igra v tem vprašanju vlogo predvsem morda gmojna plat, potem bo nemara tudi »Slovenec« razumel, zakaj mladina, o kateri rad zatruje, da je po pretežni večini na njegovi strani, danes ne zna niti temeljnih verskih resnic.

„Izginele so politične poštasti“

Spilski »Jadranski Dnevnik«, glasilo predsednika »Jadranske Strazce dr. Tartaglie, to je tisti list, ki je nedavno tega poleg srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda izmislil še četrti — črnogorski narod. Je priobtel ter dni članek o običajnih volitvah v primorski banovini. V članku ugotavlja to-le: »Ta najnovejša zmaga pri običajnih volitvah je najboljšje jamstvo, da je za vedno zlomljena samovolja usiljenih protinardnih ljudi in upravnih naših občin, da so za vedno izginele politične poštasti in mrhovinarji, da se je umaknil mrak diktature pred solnce svobode, da je občina zopet postala prva kilec narodne volje, neodtujljiva trdnjava narodne svobode.«

Mladina naša, poslušaj!

Slovenci radi priznavamo, da so nam bili bratje Čehi učitelji v raznih panogah javnega življenja. Toda se danes so nam lahko v marsikaterem oziru za vzgled, predvsem kar se tiče narodne zavesti in plantee domovinske ljubezni. In kako se na Češkopolvaškem vzgojuje mladina v ljubezni do naroda in države in kako pa pri nas! Predetko nedeljo je imela v Pragi svoje letno skupščino praška župa češke narodno-socialistične mladine. Na skupščini sta govorila župan predsednik dr. Šolc in vodja stranke senator Václav Klotáček. Dr. Šolc je izvajal med drugim: Naš nacionalizem ni samo lju bezen, marveč tudi vera v lastni narod. A to je več, kakaj verovati v njegovo življenjsko sposobnost in v njegovo zgodovinsko poslanstvo pomenja prevzeti mase dolžnost s podvojenjo silo skrbeti za njegov kulturni, socialni in gospodarski razvoj in napredek... Naša beseda bodi dan, ne, ne, ne. To se pravi: treba je misliti pred vsako odločitvijo, to se pravi poznati stvar, to se pravi ne odklanjati nazorov drugih, to se pravi hoditi z glavo pokonci in z odprtimi očmi. Glavni cilj naše organizacije je: vzgojevati ljudi, ki imajo odprto srce, ljudi iskrene, poštene, v svojih načelih neomajne, ljudi, ki imajo pogum braniti pravico in resnico proti vsakomur in če treba tudi proti vsem. Ni treba, da bi bila vselej pravica na strani večine. Ni treba posebe govoriti o našem stališču napram naši armadi. Armada, to smo mi! Njeni cilji so naši cilji. Njen poraz je naš poraz, ali tudi njena zmaga je naša zmaga! — Senator Václav Klotáček pa je dal mladini to-le nasvete: »Mladina mora vodno korakati v prvih vrstah. Ona mora imeti korajžjo, voditi jo mora duha narodnega pokreta, ki je bil vselej bojeviti. Mladina mora biti iz železa in jekla. Pravi rodoljub ne sme misliti samo nase in na svojo korist, marveč tudi na one, ki nimajo kaj jesti, ki nimajo strehe, nimajo deka. Naš patriotizem bodi ljubezen do malega človeka. Doba mladosti je doba oblikovanja mladih duš. Zapomnite si zato: ako hočete napredovati, morate vedno znati kot drugi, morate biti v svoji stroki najboljši in znati morate čim največ jezikov. Duh med vami je dober, to je duh vaših starih. Zato pa morate imeti tako krepko vero, kakršno smo imeli mi. Preživeli smo zelo težke čase, ali država nas je pokoncel vera v boljše čase, v ideale! Mladina ne sme tožiti in tarnati, mladina se mora biti in boriti, ker samo tako bo zmagala!«

Novi francoski tiskovni zakon

Pariz, 20. novembra. z. Francoska vlada je sklenila takoj predložiti parlamentu novi tiskovni zakon. Parlament bo že v tork razpravljal o tem zakonskem načrtu po strážšanem postopku. Novi tiskovni zakon čuva načelo tiskovne svobode in se naslanja na določbe angleškega zakona, zelo pa bodo povišane kazni za klevete. Odgovarjal ne bo samo odgovorni urednik, marveč bosta odgovorna tudi glavni urednik in izdajatelj lista. Poleg zapornih se tudi zelo povišajo denarne kazni.

Vol stoletja že deluje CMD. darujemo še za pol stoletja!

Matineja Z.K.D.

NAJVEČJI ŽIVALSKI FILM SEDANJO-STI! NEPOZABNI PRIZORI IZ ŽIVLJENJA PRIRODE, LJUDI IN ŽIVALI!

V Elitnem kinu MATICI

v petek in soboto ob 14.15 in v nedeljo ob 10.30 — Matinejske cene Din 3.50 in 5.50

DNEVNE VESTI

— Visoko čestitkovanje odlikovanje Ni-kole Tesle. Predsednik čestitkovanje republike dr. Beneš je odlikoval z redom Belega leva I. stopnje za državljanske zasluge slavnega učenika Nikole Tesle, ki je bil po dovršenih študijah na praški tehnični glavni inženir T. A. Edisona. Praška tehnika je Tesli pravkar podelila častni doktorat tehniških ved.

— Se večja omejitev uvoza? Iz Beograda poročajo, da proučuje na merodajnem mestu efekt kontrole uvoza, ki se ni tako obsejal kakor se je pričakovalo. Zato hočejo merodajni krogi kontrolo našega uvoza prilagoditi podobnim ukrepom v drugih državah, ki zadevajo naš izvoz. Gre baže za razširjanje kontrole uvoza na vse izdelke odnošne za omejitve izvoza sloh.

— Poštna znamke Male antante. Praški listi poročajo, da bodo v kratkem dotisnane skupne znamke držav Male antante. Nove znamke naj bi prišle v promet istočasno v vseh državah Male antante, in sicer 1. mar. ca 1987.

— Jugoslavija izpodriva Rusijo na angleškem lesnem trgu. Angleški trgovci se vedno bolj zanimajo za naš les. Zaloge ruskega lesa, ki se je že šestič podražili, so izpraznile. Angleški lesni trgovci so začeli zdaj uvažati les iz dalmatinskih pristanč. Zaenkrat naš les v Angliji še ni splošno znan, če bo po angleški trgovci zadovoljni z njim, utegne sčasoma izpodriniti ruski les na angleškem trgu.

KINO

27-30 SLOGA

Premiera! Sijajna oderska burka KONTUŠOVKA (Gospa Polenska)

Ida Wüst, Inge List, Theo Lingner

21-24 MATICA

Premiera razkošne operete romantičnih ljubavih pustolovčin in zapletljivih BOCCACCIO

Heli Finkenzeller — Willy Fritsch Paul Kemp

21-24 UNION

FRANCIŠKA GAAL v veseloligri Hans Jaray Szöke Szakall

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

21-24 LILI

Škoda denarja za blago, je manj vredno kot stane!

Ni naš namen opehariti vas, pač pa boljše postreči s stofi, svilo, platnom, flanelo i. t. d.

„Manufaktura“ k. d.

trgovina, ki vas želi boljše postreči

Mestni trg 17.

dajanje v višini, ki ne odgovarja razmeram, kar se more povsem upravičeno trditi o neznosni taksi na motorna vozila v Ljubljani. V ostalih se je mestna občina sklicevala na izredno težaven položaj svojih financ, češ, da zato ni mogla že lani znižati take. Utemeljena je torej napa, da bo mestna občina v proračunu za prihodnje leto upoštevala zahteve lastnikov motornih vozil ter znižala takso na višino one v Beogradu in Zagrebu, kjer avtomobilisti tudi trošarine na pnevmatike ne plačujejo. Zaradi previsokih takse je pri nas mnogo motornih vozil pod plombo.

—lj Babilonski promet na Dolenjski cesti. Na tej cesti je ob sejmiskih dneh najbrž najživahnjejši promet v Ljubljani. Navadno je cesta zjutraj zatrpana z vozovi pred mitnico, pa tudi pred zapornicami ob železniškem prelazu, ki je pogosto zatrp. V sredo je stalo pred mitnico okrog 10 kmečkih vozov, razen tega pa še nekaj vozičkov in avtomobilov. Promet je bil nekaj časa povsem ustavljen, samo tramvaj je še vozil, odnosno sodeloval v babilonski zmešnjavi. Tuji avtomobilisti se pogosto čudijo prometnemu redu, odnosno neredu na Dolenjski cesti, saj ga imajo priliko večkrat opazovati, ko morajo čakati, da se prerinejo med zastavljenimi vozili. Ob tržnih in sejmiskih dneh imajo mitničarji mnogo več dela kakor navadno in ga seveda radi tega ne morejo tako lahko zmagovati. Zato bi kazalo, da bi jim ob teh dneh poslali na najvažnejše in najpomembnejše ceste pomočnike. Toda zato je premalo osebja.

—lj Vsi otroci, ki so sodelovali lanske sezone pri predstavi Golivce mladinske igre »Uboga Ančka«, naj se javijo v ponedeljek 23. t. m. ob 17. v drami. Ker se bo uprizorila »Uboga Ančka« tudi v tekoči sezoni začetkom decembra, so potrebne skušnje, katerih naj se udeležijo vsi oni, ki so pripravili ni tudi letos sodelovati pri tej predstavi.

—lj Predavanje za ljubljanske srednje šole. Sečinja podmladka Jadranske straže priredi v nedeljo 22. t. m. ob 9.30. uri za svoje podmladke ljubljanskih srednjih strokovnih in meščanskih šol v kinu »Sloga« brezplačno skioptično predavanje. Predava direktor Turistične zveze na Sušici g. Srečko Vrginčanin o letovisnih in zdravilišnih v Hrvaškem Primorju. Vabljeni vsi člani in članice prizadetih podmladkov JS v Ljubljani.

—lj Blaga gospa! Morda ste tako srečni, da imate v vaši garderobi kak ponošen plašč. Podarite ga eni od mnogih siromašnih gojenk naše gluhošnečnice, ki vam bo za to dobroto iskreno hvaležna. Sporočite v ta namen svoj naslov Podpornemu društvu za gluhošne mladino v Ljubljani, Zaloška c. 5, ki bo poslala po darilo ako ga sami ne morete dostaviti.

—lj Društvo »Putnike« priredi od 5. do 10. decembra izlet na Dunaj s posebnim vlakom. Cena vožnji II. razred 380 Din in III. razred 280 Din. Informacije v blitarnicah »Putnike« Gajeva ulica 3 in hotel Metropol.

—lj Sentjakovski gledališki oder ponavlja jutri in v nedeljo svojo jubilejno igro »Janez Sonce-vitez z vrtnice«. Predstava ki v pestrih slikah kaže življenje stare Ljubljane in Turjaka, kakršno je bilo okoli leta 1660, je vredna, da si jo ogleda vsakdo. V igri nastopa skoraj ves sentjakovski ansambel. Krasni kostumi, lepa inscenacija, petje, učinkovita igra, polna zdravega humorja, so odlike te predstave. Ki traja kljub svoji razsežnosti vsesilno točno do 23. ure. Preskrbite si vstopnice v predprodaji v soboto in nedeljo od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

—lj Smuša telovadba SPD prične danes radi predavanja Luthra že ob 19. uri.

—lj Za Luthrovo predavanje so se sedeli zmerirani in se dobe v predprodaji v trgovini Gorec, Tyrševa cesta. Zvečer bodo poslovali 3 blagajne, da se bodo poslušalci razdelili in hitro brez gneče dobili svoje prostore.

—lj Sokolsko društvo Ljubljana-Štepanja vas priredi v nedeljo 22. t. m. ob pol 11 v svojem domu gospodarsko predavanje »O denarstvu«. Predaval bo g. dr. Mihalek Josip. Vstop prost.

—lj Luthro tudi v Celju. Po predavanju v Ljubljani bomo slišali Luthra tudi ml v Celju, in sicer pod okriljem amaterskega kluba v kino dvorani hotela Skoberne. V soboto ob 20.30 predava Luthro v Celju. Pridite na ta prijeten predavateljski večer.

—lj Jezdni odsek Ljubljanskega Se'ola. Odbor poziva članice in člane, da se sigurno udeležijo današnjega predavanja ob 20. uri pri br. Zupancu. Zaradi važnega dnevnega reda je udeležba obvezna! Odbor.

—lj Eden največjih glasbenih talentov mlajše češke generacije, gđ. Viktorija Svihlikova koncertira v Ljubljani dne 27. novembra t. l. v mali Filharmonični dvorani. Na koncert ugledne češke umetnice že danes opazujemo

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM

Matineja

Poslednja ljubezen

Hans Jaray — Japonka Michiko Meini

danes ob 20. v zvezi s predavanjem po enotnih cenah Din 3.50

Matineja se ponovi v nedeljo ob 11. dopoldne

—lj Hud karambol. Včeraj popoldne je prišlo do hudega karambola tramvajskega voza z dvoprežnim vozom na Poljanski cesti. Voznik Ivan Škerjanc iz Štepanje vasi je vozil gramoz za dela pri univerzitetni knjižnici, ko mu je pripeljal nasproti tramvajski voz št. 34. Voznik je bil z vozom na tračnicah. Zdelo se je, da bosta konja ostala razmešljena pod tramvajskim vozom, vendar je škerjanc potegnil konja vstran in odskočil tudi sam. Tramvajski voz je konja samo močno obdrnil in odbil s tirov voz z gramozom. Zaradi karambola je bil dalje čas moten promet na Poljanski cesti.

—lj Drzen vlom v stanovanje. Pred dnevi se je vhitopli v stanovanje Staneta Bucika na Sv. Petra cesti 3 drzen lat, ki je odnesel večji plen. V omari je iztaknil šatulo, v kateri je bilo 500 Din gotovine, ukradel je pa tudi več dragocenosti. V žep je stlačil več alatah verižic, dansko zapetnico, štiri preta-ne in par zlatih uhano. V drugi šatuli je našel tudi nekaj tuje valute v kovancih, tako da znaša škoda, ki jo trpi Bucik, blizu 4000 Din. Za tatoma manjka zaenkrat vsaka sled.

SPORT

GZSP (Službene objave). Na mesto razrešenega tajnika II. Opeja Jakoba se, dokler se ne vrne od vojakov Brun Viktor, dovoli Grošelj Tone. Glasom pravil se razreši svoje funkcije g. Vindišer Stane. Prosi se ASK Gorenjec, da imenuje namestnika za Vindišerja, ki ga bomo kooptirali v u. p. Dopolni JZSS radi tekoče članarine in starega dolga se vrne na znanje; sklene se, da se prosí JZSS, da stari dolg črta. Na dopis SPD Kranjska Gora je bilo sklenjeno: glede članarine se bomo obrnili na JZSS, da isto odpiše kakor leni. Robiča J. smo prijavili JZSS. Ključarja Petra smo uvrstili med kandidate za smuške sodnike. Prijavo treh novih sankalistov v Kranjski gori smo vzeli na znanje in obenem poverili SPD K. g., da izvede letošnje sankalško prvenstvo GZSP. Obveščamo vse naše klube, da nas je U. S. Planica obvestila, da se bo tudi to zimo vršila mednarodna smuška šola za skoke in poletje, ki se prične 15. decembra t. l. V šoli bosta delovala dva trenerja ter bo nudila začetniku kakor tudi izvežbanemu smučarju ugodno priliko za izpolnitev znanja teh disciplin, ki so zelo potrebne pri alpski kombinaciji. Vsakdo si more po svojih sposobnostih izbrati primerno velikost skakalnice. Šola bo imela ponavljajoče se tečaje, vsak praznik in nedelja, pa bo namenjena enodnevni izletnikom za kratek trening, ker bodo skakalnice stalno vzdrževane. — Prosimo vse naše klube, da organizirajo svoje tekmovalce

in naj jih redno pošiljajo v to preprosto in čisto. Pozivamo vse klube, da nam dajo prej odgovore na našo zadnjo okoliščino.

— Gozdni tek lirijske. SK lirijske razpisuje za nedeljo 22. t. m. gozdni tek za mladino, juniorje in seniorje. Start in cilj na tenisu grižu pod Čekimovim gradom. Start točno ob 10. uri dopoldne. Prijavnine ni. Prijave se sprejemajo pri blagajni kavarne Evropa. Zamudniki se lahko prijavijo pol ure pred pričetkom na startu. Pivi trije vsake skupine prejmejo lične diplome. Mladinska proga znaša 2 km, pravico starta imajo vsi od 15 do 17 let, juniorska 4 km od 17 do 20 in seniorski nad 20 let na 6 km. Vodstvo sekelje ponovno apelirali na članstvo smuške in lahkotalske sekelje, da se tega teka udeležijo v polnem številu.

Predavanje C. Luthra

Ljubljana, 20. novembra
Drevi ob 20. bo predaval v Delavski zbi. I. znani publicist Carl J. Luther, ki je se ponovno dokazal, da ve centri delo vsakega naroda na glede na to, kdo je, da je to delo pozitivna pridobitev. Nam je s svojim velikim razumevanjem in dalekosežnim pogledom v probleme sporta napravil mnogo dragocenih stvari. Mnogo je pisal v tujini o naši smuški zgodovini in opozarjal svet na preobrnitev, ki se v davni prihodnosti v našem narodu, ki jih pa drugi narodi niso poznali.

Na letošnjem sestanku s predstavniki našega smučarstva v Vrbi na Koroškem je izrazil željo, da bi rad osebno spoznal naše klube in ljudi. Povabil smo ga na predavanje, ter se je kljub močno zasleditven terminom odvalil, da pride še pred svojo glavno predavateljsko sezono k nam. Ponudil nam je predavanje o smučanju po belih, zasneženih gorah in o prepletem kajaksportu po deročih vodah. Luther predava v njemu lastnem prijetnem pripovedovanju, živahno in pestro, vpleta posamezne vselej dogodke in prijetne poslušalca popolnoma k sebi. Sportnik velikega formata govori k sportniku! Svoje predavanje požiwi z mnogimi izredno posređenimi diapozitivi, ki kažejo pravega mojstra. Kako tudi ne, ko so v njem združene vse njemu lastne osobine: novinar, sportnik, fotomater vse v eni osebi!

V mestih, kjer se pojavi kot predavatelj Luther, zanj ni treba druge reklame kot »Luther bo predaval«. On ne pozna drugačnih kot polno zasneženih dvoran, burne gajave, vpleta priredne veselja nad svojim humorjem. V Nemčiji ga kratko označujejo s »Cile«, kratko iz njegovih začetnih.

V Ljubljani in Jugoslaviji predava prvič. Naključje je hotelo, da je preje opozarjal svet na nas Slovence, na naše Bloke in našo bloško zgodovino, na našo divno Planico, pisal o našem Herberštajnu, o upravitelju snežniške gručine?, ki je bil med prvimi smučarskimi pisatelji v Nemčiji, vse, kar je s smučanjem v zvezi pri nas, vse je poznal, vse je vedel, o vsem je pisal preje predno se mu je nudila prilika, da je prišel med nas, in nam pripravil prijeten smučarsko-tovariški večer.

Kako ga ne bi šel Slovci poslušati! Carl J. Luther se je pripeljal danes z monokovskim brzovlakom na Jesenice, odkoder se je odpeljal z avtom v Planico, da si ogleda našo dolino in pa svetovno-slavno našo skakalnico. V razgovoru je omenil, da se bo na današnjem predavanju dotaknil tudi problema skakalnice in da bo povedal svoje mnenje kot izkušeni in dolgoletni pionir skakalnega sporta v srednji Evropi.

Naše gledališče

DRAMA

Petek 20.: ob 15. uri Za narodov blagor. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din. Izven.

Sobota 21.: Tuje dete. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja 22.: ob 15. Prva legija. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20. Na ledeni plošči. Izven. Znižane cene od 22 Din navzdol.

OPERA

Petek 20.: Hoffmannova pripovedka. Red A. Sobota 21.: Pod to goro zeleno... Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Nedelja 22.: ob 15. Traviata. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. Apropo, kaj dela Andula? Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

OPERA KLET

nudi danes sledeče kvalitete ribe z Jadranskega morja: ostrige, škampi, branci, stiole, orade, sarnperio, cievoli, barboni in kalamarje. — Odlični skarpinovi brodet s polento. — Tudi s sardelicami smo dobro založeni. — Polenovko na mornarski način pripravimo prvovrstno.

Naša izbrana dalmatinska vina uživajo splošno priznanje.

MORSKE RIBE

Danes v veliki izbiri branci, orade, barboni, sv. Peter, škampi z majonezo, bakalar, brodet, rižota iz škampov itd. Prvovrstna dalmatinska vina — Specialni viški opolo.

Se priporoča

»Gajev hrane« »Ljubljanski dvore«

Danes velika izbira svežih morskih rib

v RESTAVRACIJI LLOYD

Priporočata se za obilen obisk

BRATA VESTIC

»Nesirajte v našem listu!

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din

prekljici

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

STANOVANJA

STANOVANJE eno in dvoosobno oddam takoj. Pojasnila: Cojzova cesta 1, trgovina. 3019

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 3 Din

Sveže najfiniješe nerveško RIBJE OLJE

iz lekarn

DR. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI

se priporoča bledim in slabotnim osebam.

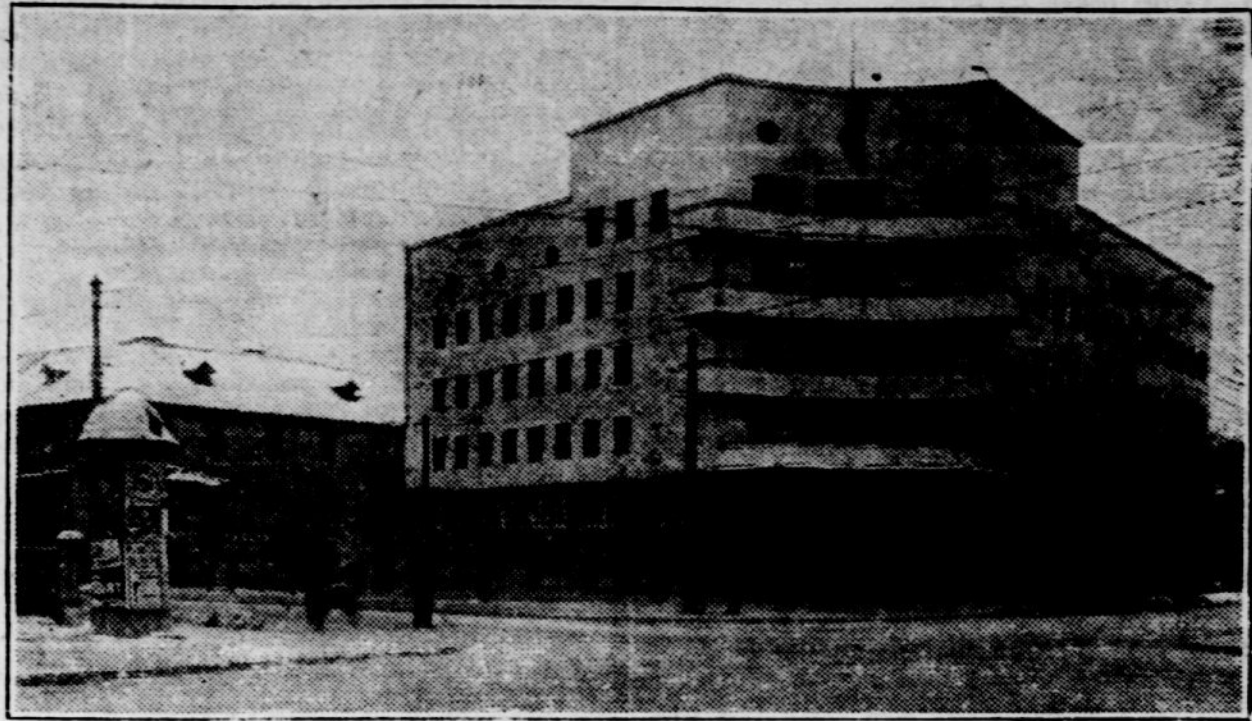
KLIŠEJE

napremojljive, temposiv in v različnih barvah po 250 Din ter vse druge oblike po neverjetno nizkih cenah pri Prekerju. Ljubljana, Sv. Petra c. 14

JUGOSLAVIJA

Delavski dom po dozidavi popoln

Mestna občina ima za prizidave in opremo prizidka
1.700.000 Din kredita

Ljubljana, 20. novembra.

Delavski dom je ena najvažnejših socialnih ustanov mestne občine in kako je potrebna, se je izkazalo takoj, da zdaj že po nekaj letih prizidavajo še velik trakt, ki bo tvoril s celotnim poslopljem popoln Delavski dom. Pred leti sezidano posloplje je bilo prav za prav travo, čeprav je tvorilo zaključeno arhitektonsko in tehnično celoto; projektant arhitekt ing. V. Mušič je že ob prvem projektu mislil na povečanje ter izpopolnitve poslopja, zato je pa tudi prizidava zdaj mogoča brez tehničnih ovir.

Prizidek Delavskega doma moramo pritevati zdaj med večja stavbna dela v Ljubljani. Že iz proračuna lahko sprevidimo, da gre za večje delo. Mestna občina ima 1.700.000 Din kredita za prizidavo in opremo prizidka. Čeprav je to že lepa vsota, vendar morajo zelo varčevati, da bodo kili vse stroške. Projektant je mislil že pri načrtu na to, kako bi stavbo prilagodil nizkemu kreditu. Vendar s tem ni rečeno, da bi posloplje ne bilo solidno. Vendar so razlike v sistemu zidanja med prejšnjo in sedanjo stavbo. Prvi del poslopja je bil namreč sezidan v ogradnem sistemu, se pravi betoniran: obodne, nosilne stene in stropi so železobetonski, dočim bo prizidek sezidan z opeko in imel bo lesene stropje. S tem se je zidava znatno pocenila in prihranili bodo tudi precej na času, ker leseni stropi ne zahtevajo toliko dela kakor železobetonski.

Ne gre le za prizidek, kajti zidajo še stanovanjsko posloplje, ki bo imelo povsem značaj vile. Pri tem je zlasti zanimivo, kako je arhitekt rešil vprašanje razmejitve, odnosno spojitve dveh stavbnih sistemov, strnjene in prostega. Na Bleiweisovi cesti je namreč v veljavi prost stavbni sistem z vilami, pa tudi strnjene sistem, vendar imata določene medsebojne ideje. Delavski dom pa stoji na eni teh mej, ker je vokalno posloplje. Prosti stavbni sistem določa na Bleiweisovi cesti, da so vile umaknjene od hodnikov približno 7 m, dočim so strnjene poslopja tik od hodnika. Arhitekt je rešil vprašanje razmejitve dveh stavbnih sistemov od Delavskega doma, tako, da bo stanovanjsko krilo poslopja stalo umaknjeno od ceste v stavbni črti vil, vendar pa se bo ob strani držalo prizidka, ki stoji tik od hodnika. Sicer je stanovanjski del Delavskega doma povsem samostojno posloplje.

Zazidana ploskva prizidka znaša okrog 300 m², stanovanjskega krila pa nekaj nad 130 m². Prizidek je dolg ob cesti 29,80 m. Velike težave so imeli z betoniranjem temeljev, kajti zidajo v nekdajni gramoznici, ki je delno zasuta. Na trden, gramoznat teren so naleteli samo ob cesti, zato segajo temelji tam 2,80 m globoko, ob dvorišni strani pa celo do 7,25 m. Prizidek bo imel samo eno klet, dočim ima starejši del poslopja dve kleti. V tej kleti bo azil, prenočišče s skupnimi ležišči za 20 prenočevalcev, razen tega bosta v kleti še 2 sobi za uslužbenke, soba za nadzornika, shrambe, prha, umivalnica in druge pritlikline. Značilno za naše socialne razmere je, da je večji naval žensk na Delavski dom kakor moških in je zaradi tega trakt ob Gospodarski cesti, kjer so določeni prostori za ženske, postal že zdavnaj pretesen, dočim je v moškem traktu ob Bleiweisovi cesti bilo vedno dovolj prostorov, ki včasih niso bili niti vsi zasedeni. To upošteva zdaj pri prizidavi. Cim bodo dela končana, bodo določili prostore za ženske ob Bleiweisovi cesti, vključno s prizidkom, za moške pa bo določen trakt ob Gospodarski cesti.

Zato bosta v pritličju tudi dve sobi ženskih dobrodelnih društev. Razen tega bo v pritličju tudi vratar, garderoba, 9 sob z 18 posteljami, umivalnica, pritlikline s kopalnicami in velik dnevni prostor. Talni nart I. in II. nadstropja je enak. V vsakem nadstropju bo po 23 sobic skupno s 24 posteljami, umivalnica, kopalnica in dnevni prostor. Prav tako bo razdeljena podstrešna etaža, če bodo prihranili dovolj pri drugih delih, da jo bodo lahko izzidali. Med sedanjimi deli to ni mišljeno. Sicer bodo v tej etaži razne shrambe in sušilnica za perilo. Stanovanjsko krilo je povsem podobno modernim vilam in je tudi vila v pravem pomenu besede, in sicer enonadstropna z ravno streho. Tudi klet bo v glavnem nad zemljo in bo dobro izolirana proti vlagi, ker bo tudi v nji stanovanje, in sicer hišnikovo. Imelo bo 2 sobi in vse pritlikline, razen tega pa bodo še v kleti dvoranice za vse stanovalce in pralnica. V pritličju bo kurjačevo stanovanje z dvema sobama in vsemi pritliklinami. V prvem nadstropju bo stanoval upravitelj. Njegovo dvoosobno stanovanje bo imelo še sobo za služkinjo.

Doslej so bila oddana samo zidarska dela, ki jih je prevzel podjetje E. Tomažič, razpisana so pa bila tudi še tesarska dela, ki še niso oddana. Zidarska dela so bila proračunana na 634.552, in D podjetje jih je pa prevzelo s 6,1% popustom. Vsa dela bodo oddali po javnih razpisih. Med prihranke je treba tudi šteti, da bo prizidek priključen na centralno kurjavo starejšega poslopja, ker imajo kurilne naprave dovolj kapacitete za ogrevanje celotnega kompleksa. Da bodo vsi prostori, kakor pravimo, komfortni, ni treba še posebej naglašati. Plin bo napeljan v stanovanjsko posloplje in kopalnice in umivalnice prizidka. Posloplje bo uporabno čez leto dni, 1. novembra prihodnjega leta. Če bo ugodno vreme, bodo najbrž zidali tudi pozimi.

Atlantski ocean hoče preplavati

Kakor je bilo drzno prepluti Atlantski ocean na ladjah, podobnih v primeri z modernimi parniki orehovim lupinam, tako je bila še drznejša misel preleteti Atlantski ocean z letalom. In vendar se zdaj ljudje skoraj ne zanimajo več za preoceanse polete. Ni pa še dolgo tega, ko je ves svet občudoval ameriškega letalca Lindbergha, ki so mu priredili v Ameriki po srečnem poletu čez ocean naravnost kraljevski sprejem. Rekordne vožnje parnikov za moriški trak oceana so postale vsakoletne zabave, združene zaradi večjega zanimanja s stavami, kateri parnik bo zmagal. Pač pa presneti tudi modernega človeka načrt preplavati ocean iz Amerike do Evrope. Ta misel se je porodila v glavi Američana Byrda Hicksa.

Mož je svoj načrt dobro premislil, le škoda, da ga je prežgodaj izdal. Sicer je pa tudi tako vreden pozornosti. Hicks se hoče vkrcati na veliko ladjo in čim krene ista iz New Yorka, skoči v vodo, toda ne v valove Atlantskega, temveč v bazen na krovu. In v tem miniaturnem morju bo plaval, dokler parnik ne pripe v Southampton, torej pet dni in pol. Jedel in pil bo v vodi. Trdovratni rekord se namerava vrniti v vodi tudi iz Evrope v Ameriko, če bo šlo tja vse po sreči. Toda nesreča je v tem, da se še ni našel dobrotnik, ki bi mu dal na razpolago denar za to originalno potovanje.

Sokolstvo Leon Štukelj – ponos jugoslovenskega sokolstva

Nemški telovadni poročevalski list in glasilo Mednarodne telovadne zveze »Wegweiser« prinaša v svoji zadnji številki zanimiv članek o br. Leonu Štuklju, glaseč se:

»Med vsemi jugoslovenskimi telovadci je brez dvoma najbolj znano ime Leona Štuklja. Ta v resnici ječlen človek je začel svojo telovadno kariero na mednarodni tekmi 1922. Na olimpijadi v Parizu leta 1924 si je priporil zlato kolajno kot najboljši telovadek sveta in zlato kolajno kot zmagovalac na drugi. V Amsterdamu leta 1928 si zopet priporil naslov prvaka, pri splošni kvalifikaciji pa si je priporil III. mesto kot posameznik. Tudi letos na olimpijadi v Berlinu, kljub temu, da ima že 36 let in je bil po letih najstarejši telovalec, mu je uspelo, da je za Čehoslovackom Hudcem, odnesel srebrno kolajno na krogih. Leon Štukelj je najbolj znan na telovadnem polju v Jugoslaviji ter je s svojimi zaslugami priporil slavo domovini.

On je neutrudljiv telovadek in po vsem, kar je pokazal na letošnji olimpijadi v Berlinu, se je videlo njegovo ogromno znanje in vztrajnost, ki jo poseduje kljub svojim 36 letom. On je v resnici ponos jugoslovenskega sokolstva, pa tudi njegova vztrajnost, kakor tudi njegovo zanimanje od leta 1922 do 1936 za telovadbo v svoji domovini, služita kot primer nacionalne volje, ki se najbolj odraža v telovadnih društvih jugoslovenskega sokolstva. Zaradi tega bo sokolska organizacija delovala tudi naprej z isto vztrajnostjo in istim zanimanjem, ki ga je posebej pokazal Leon Štukelj, za zgraditev čistega dela, ki ga je začela država. Sokolstvo se ne bavi samo s telesno vzgojo svojega članstva, marveč ima še višjo nalogo – vzgojo vsega jugoslovenskega naroda. V svoji sokolski Petrovi petletki, ki so jo Sokoli poklonili v dar svojemu mlademu

kralju Petru II., se odraža nacionalna zavest, vzgojena s sokolsko telovadbo. Ta sokolska petletka je rodila močan pokret vseh morebitnih konstruktivnih sil, katere namen je, da utrdi nacionalno zavest in olajša gospodarske in moralne pogoje za narodovo življenje. Sokolska petletka bo zaključena dne 6. septembra 1941 z vsesokolskim zletom, ko postane kralj Peter II.

polnoleten. Ta zlet bo predstavljal mogočno manifestacijo jugoslovenske nacionalne misli. Ne smemo pa pri tem pozabiti, da bodo napori in delo telovadca Leona Štuklja v teh petih letih služili kot svetel primer mnogim mladim telovadcem. Štukelj ni na ta način postal samo znamenit mednarodni telovadek, marveč je dobil priznanje tudi svoje domovine za usluge, ki ji je storil. Tako sodijo Nemci o našem br. Štuklju, ki je obenem tudi laskavo priznanje vsemu jugoslovenskemu sokolstvu.

Kako so odkrili talent kiparja Canove?

Nekoč je v kuhinji slučajno modeliral iz masla majhnega

ANTONIO CANOVA, slavnega kladiva dorčanske kot včeta.

V Benetkah najdena stara kronika mesta pripoveduje, kako so slučajno prišli na talent slavnega italijanskega kiparja Antonia Canove in kaj je bilo prav za prav temelj njegove slave. V starem patricijskem domu v Benetkah so imeli nekega dne veliko gostijo. Povabljeni gostje so bili prijetno presenečeni, ko so jim postregli z imenitno pripravljenimi dobrotami. Ogromna miza se je kar šibila pod najboljšimi jedili. Po takratnih običajih so postavili pri vsaki imenitni gostiji na mizo lep kip, da so mogli gostje pasti tudi svoje oči. To pa niso bili kipi iz marmorja, temveč iz pasta. In ti kipi so povzročili ali pa zmanjšali slavo glavnega kuharja.

Ni torej čuda, da je imel glavni kuhar stare patricijske hiše težke skrbi, kakšen kip bi postavil na mizo, da bi njegovo ime še bolj zaslovelo. Moč je napenjal možgane, pa si ni mogel izmisliti nič primernega

in originalnega. Slučajno je pa prišel v kuhinjo takrat šele 12 let stari Canova in on je bil tisti, ki je rešil glavnega kuharja iz zadrege. Zanimalo ga je, zakaj je kuhar tako potr in zamišljen in ko je zvedel, kakšne skrbi ga tarejo, se je brž lotil dela. Iz kosa surovega masla je modeliral majhnega leva. V kratkem je napravil pravo mojstrovino, ki je s svojo posebno plastiko izredno močno učinkovala in vzbudila silno navdušenje gostov.

Med gosti je bil tudi znani mecen in sloveči poznavalec umetnosti senator Giovanni Faliero. Njemu je bilo takoj jasno, da je modeliral leva nekdo, ki ima izreden kiparski talent. Čim je zvedel za dečka, se je takoj zavzel zanj in ga poslal naprej v šolo k znanemu mojstru Domenicu Bernardiju, pozneje je prišel Canova v benesko akademijo in tu je skrbel zanj Faliero.

„Če se utrta oblak“

Večica, 12. novembra
V nedeljo so nam naši sokolski igralci in igralke pripravili zopet pravo presenečenje. Da uživajo naši igralci res veda sirove, je najboljša dokazila popolnoma zasedena dvorana Sokolskega doma. Po komediji Nušičevega »Narodnega poslanca«, ki je zabavala naše občinstvo, so nam sokolski igralci in igralke vpričo izvirno domačo igrano »Če se utrta oblak« priznana našega dramaturga J. Zigona.

Igra, odnosno njena vsebina je globoko zajeta iz našega kmečkega življenja ter se dogaja v naši lepi, poljski dolini. Jezik drame je lep, močan in glatko tekoč, življenje pa je prikazano nepotrjeno. S to dramo, ki je bila doslej vpričo ena samo v Skofji Loki in Kranju, je zopet zanesena vrzel v naši domači dramatični literaturi. Igralci in igralke so svoje vloge imenitno nastudirali ter se tudi popolnoma živili v vsebino drame. Drama v režiji br. Kunaverja je bila vseskozi zanimiva, igralci so v celoti obvladali dostikrat zelo težke prizore. Zlasti je izborni igratelj posestnika Kalana br. Ciril Ramovž, ki se je popolnoma življal v vlogo kmečkega močnjaka. Vlogo njegove žene, preproste kmečke žene, je kot vedno izborna odigrala s. Rapetova. Ljube njen sin v vlogi Kunavarja bi moral biti močnejši, tudi nastop bi bil moral biti bolj odločen, v splošnem pa je tudi on ustrezal četudi se vidi, da mu vse vloge vlogi pristojajo. Lenko hčerko Andrejevo je dobro zaigrala s. Gernekova, br. Kušar Peter pa je tudi s to igro dokazal, da je kos vsem vlogam in največja opora dramskega odra, ko je izborni odigraval vlogo trgovca Izde. Novo presenečenje pa je bil za naš oder prvi nastop br. Entarja, starega igralca sokolskega odra v Zagorju. V vlogi Andreja je pokazal vse sposobnosti rutiniranega igralca in je z njim sokolski oder pridobil dragoceno moč in izbornega igralca. Tudi scenarija, razsvetljavanja in vse drugo je popolnoma ugajala, kar je vseskozi dolgo izvajanje igre še večjega efekta.

Skratka, občinstvo je bilo z igro docela zadovoljno ter si samo želimo še več takih vpričo prireditev domačih, ki so mnogo globlje od onih tujega izvora. Bratom in sestram pa velja: Naprej po tej poti Zdravo!

Tekme za prvenstvo ČOS na orodju

V Tyrševem domu v Pragi so bile v soboto in nedeljo tekme za prvenstvo ČOS v prostovoljnih vajah na orodju. K tekmi se je prijavilo 54 najboljših sokolskih telovadcev, ki so tekmovali na bradli, drugu, na konju na šir z ročaji, na krogih in v preskoku čez konja vzdolž. Tekme so trajale nepretrgoma polnih 19 ur ob velikem zanimanju gledalcev, ki jih je bilo nad 1.600. Tekmo je vodil načelnik ČOS br. dr. Miroslav Klunger, ki se je po končanih tekмах zahvalil telovadcem za njihov požrtvovalen trud in razglasil uspehe tekem, ki so dale čete rezultate: od 60 dosegljivih točk je zasedel I. mesto Hudec 58,36 točk, II. Gajdoš 57,90, III. Kollinger 56,40, IV. Tintera 54, V. Pavelka 53,90, VI. Bor 53,15, VII. Povejšil 53,05, VIII. Novotny 52,40, IX. Šalot 52,30, X. Šadek 51,65. Nad 70% je doseglo 28 telovadcev, ostali pa pod 70%. Trije telovadci so med tekmo zaradi nezgod odstopili. Iz navedene tekme je razvidno, da se bratje Čehoslovaki že danes marljivo pripravljajo za prihodnjo mednarodno tekmo v Pragi leta 1938, ki bo ob priliki X. vsesokolskega zleta.

Poudariti moramo, da so se tekme udeležili vsi olimpijski telovadci, kar dokazuje, da ima našo tekmo ČOS stalen stik s svojimi pravnici in da olimpijski poletniki olimpijski niso počivali, marveč vselej vztrajajo naprej, ker se že danes zavedajo, da bo tudi v Pragi borba zelo težka in ostra. Kaj pa naši bratje olimpijski telovadci? Tudi oni bi morali po vzgledu bratov Čehoslovakov vztrajno vztrajati in se že danes pripravljati za mednarodno tekmo v Pragi, ako hočemo, da bo do naši uspehi boljši kot so bili v Berlinu. Povsem umestno bi bilo, da bi načelnik ČOSK razpisal za prihodnjo pomlad slično tekmo v prostovoljnih vajah na orodju, kakor so jo imeli pretekli dni českoslovaški Sokoli v Pragi.

MLAD VRATAR

Mlad vratar toži, da spomladi sploh ne razločijo, kje mu poganjajo rože in kje plevel. Star, izkušen vratar mu pravi:

Iz te zadrege si boš pač lahko pomagali. Popolnite in potrajate vse in kar potem znova požene, to bo plevel.

EMILE GABORIAU ZAKONSKI IN NEZAKONSKI SIN ROMAN.

Grof je poslušal, ne da bi odkimal z glavo. Morda je na tihem priznaval, da ima Noel prav. Noelu se je zdelo, da je grofova trdota samo navidezna. To prepričanje ga je opogumilo.

— Rotim vas torej, gospod, da mi dovolite, da zaenkrat ničesar ne izprememim v načinu svojega življenja. Če se ne pokažem ljudem, bodo zlobni jeziki brez moči. Poleg tega omogočim javnemu mnenju priti ni misel, da bo nastala izprememba. Že to je mnogo, če ne presenetim družbe. Če počakam, se ne bom zdel vsiljivec, kadar se pojavim. Če bom odsoten, bom lahko izkoristil ugodnost, ki jo ima vedno neznanec, pridobil si bom zaupanje vseh onih, ki so zavidali Albertu. Našel bom zaščitnike v vseh onih, ki bi me napadli jutri, če bi jih moje povišanje nenadoma oslepilo. Poleg tega se bom pa lahko tudi privadil svoji nenadni obogatitvi. Moje ime me ne sme tiščati liki nov suknjič, ki ni bil narejen po meri. Končno bom tako na tihem skoraj skrivaj izpremenil svoje ime.

— Morda bi bilo to res pametneje, — je zamrmral grof.

Tako lahko doseženi cilj je Noela presenetil. Morda ga je pa hotel grof izkušati. Vsekakor je

65 bil v premoči, pa naj je že zmagal s svojo zgovornostjo ali pa se samo izognil pasti. Njegova samozavest se je utrnila. Bil je zopet povsem miren.

— Dovolite mi pripomniti, gospod grof, — je nadaljeval, — da se moram sam varovati prevelike naglice. Predno bom mogel govoriti o tistih, ki jih srečam zgoraj, moram poskrbeti za to, kar zapustim spodaj. Imam prijatelje in kliente. Ta nepričakovana sreča me je doletela v času, ko začnem žeti sadove desetletnega dela in vztrajnosti. Dosedaj sem samo sejal in na žetev sem se šele pripravljaj. Moje ime že prihaja na površje. Priznam brez sramu, da sem doslej izpovedoval ideje in nazore, ki bi ne bili dopustni v domu Commarinovih, ni pa mogoče, da bi kar čez noč...

— Da, vi ste liberalci, — ga je prekinil grof posmehljivo. — Ta bolezen je v modi. Tudi Albert je bil zelo liberalen.

— Moji nazori, gospod grof, — je dejal Noel živahno, — so nazori vsakega izobraženca, ki hoče kaj pomeniti. Končno bi si pa dovolil vprašanje, ali nimajo vse stranke enega in istega cilja, namreč priti do oblasti? Razlikujejo se samo v sredstvih, s katerimi jo hočejo doseči. O tem se bom obširneje govoril. Zagotavljam vas pa, gospod grof, da bom znal nositi svoje ime dostojno, kakor se spodobi pripadniku mojega stana.

— To tudi mislim, — je dejal stari Commarin, — in upam, da mi ne bo nikoli treba oblaževati Alberta.

— Vsa po moji krivdi ne. Ker ste pa že izgovorili ime tega nesrečnika, mi dovolite pomuditi se pri njem. Advokat sem in njegov zagovornik hočem biti. Že večkrat so mi zatrjevali, da sem nadarjen. Tu bom gotovo lahko uveljavil svojo nadarjenost. Rešiti hočem Alberta in to bo moj zadnji zagovor.

— Kaj pa če je priznal?

— V tem primeru, — je odgovoril Noel z zamolklim glasom, — bi mu storil še zadnjo uslugo, ki bi jo v podobnem primeru zahteval od svojega brata. Preskrbel bi mu sredstvo, da bi mu ne bilo treba dolgo čakati na obsodbo.

— Dobro ste to povedali, gospod, zelo dobro, — je dejal grof.

In podal je roko Noelu, ki mu jo je stisnil in se mu spoštljivo poklonil.

Advokat je zopet upal. Končno je bil našel pot do srca tega samozvestnega, ponosnega plemiča, pridobil si je bil njegovo naklonjenost.

— Ko ste me pozvali, gospod grof naj vam sledim, sem vas ubogal, kakor je bila moja dolžnost. Sedaj me pa kliče druga sveta dolžnost. Gospa Gerdyjeva v tem trenutku umira. Mar ni moja dolžnost stati ob smrtni postelji tiste, ki mi je bila mati?

— Valerija! — je dejal grof zamolklo.

Naslonil se je na svoj veliki naslanjač in si zakril obraz s rokami. Misli je na preteklost, ki je bila stopnja pred njegovo oči.

— Mnogo gorja mi je prizadejala, — je dejal v odgovor na svoje misli, — zagrenila mi je življenje, toda mar naj bom neizprosen? Umira pod težo obdolžitve, ki teži Alberta, najinega sina. Sam sem hotel to. V tej zadnji uri bi ji bila morda ena sama moja beseda v neizmerno uteho. Spremem vas, gospod.

Noel se je pri teh nepričakovanih besedah zdrnil. — O, gospod grof, — je odgovoril živahno, — prihranite si, prosim, ta pretresljivi prizor. Vaša pot bi bila odveč. Gospa Gerdyjeva morda še živi, toda njen razum je že mrtev. Njeni možgani niso mogli kljubovati tako hudemu udarcu. Nesrečnica bi vas ne mogla spoznati, ne slišala bi vaše besede.

— Pojdite, torej sami, pojdite, sin moj, — je dejal grof z globokim vzdihom.

Jasno izgovorjena beseda »sin« je zazvenela v Noelovem ušesu liki zmagovalna fanfara. Poklonil se je hoteč oditi, toda grof mu je namignil, naj počaka.

— Večerjam točno ob pol sedmih in prijetno mi bo, če vas bom videl tu, — je dejal in pozvonil. Prišel je »gospod prvi«.

— Divji, nobeno moje povelje se ne bo tikalo tega gospoda. Dajte služinčadi potrebna navodila. Ta gospod je tu doma.

Ko je ostal grof Commarin po advokatom odhodu sam, je imel neizrečeno prijeten občutek olajšanja. Od ranega jutra so se vrstili dogodki s tako vratolomno naglico, da jim njegove misli niso mogle slediti. Šele zdaj je mogel v miru razmisljati.